

GAZETA LWOWSKA.

Z *Dotatkami tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmon) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.*

Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W gminie Korczyn, stryjskim obwodzie założono nową szkołę trywiałną a na wyposażenie nauczyciela tej szkoły zobowiązano się dawać jako to:

1) Gmina Korczyn roczną kwotę 150 zlr. m. k. w gotówce na wieczne czasy.

2) Gr. kat. miejscowy proboszcz Jan Dolzański na czas swego probostwa roczną kwotę 2 zlr. w gotówce.

3) Właściciel dóbr Korczyna Ignacy Chądziński roczną kwotę 4 zlr. 45 kr. m. k. w gotówce oraz na opał szkoły i potrzeby trywiałnego nauczyciela rocznie po 78 fur twardego drzewa przez trzy lata.

4) Właścicielka części dóbr Korczyna p. Marya Podborodecka w swem i swych spadkobierców imieniu roczną kwotę 5 zlr. m. k. w gotówce.

5) Właściciel dóbr Jędrzej Dawidowski w swem i swych następców imieniu roczną kwotę 2 zlr. m. k. w gotówce.

Prócz tego zobowiązała się gmina nowo wybudowaną szkołę pod top. l. 180, na wybudowanie której dostarczył właściciel dóbr materiału bezpłatnie, i w której znajduje się także i mieszkanie nauczyciela, utrzymywać zawsze w dobrym stanie, kupić i dokupować potrzebne szkolne porządki, starać się z własnych funduszków o czyszczenie i opalanie szkoły, oraz 78 fur twardego drzewa, które na opał szkoły przyrzekł dostarczać co roku właściciel dóbr, zwięzić i porąbać a nakoniec gdyby po upływie trzech lat, właściciel dóbr Chądziński odwołał przyrzeczenie dawać na opał trywiałnej szkoły 78 fur twardego drzewa co roku, i gotówkę w kwocie 4 zlr. 45k. m. k. obowiązuje się gmina dostarczyć z własnych funduszków nie tylko pomienioną kwotę w gotówce ale oraz i oznaczoną ilość twardego drzewa.

Okazaną temi składkami dążność ku rozszerzeniu oświaty ludu podaje c. k. Namiestnictwo z słusznem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 21. września 1858.

Sprawy krajowe.

Lwów, 5. października. Na cześć Imienia Jego c. k. Apost. Mości odbyło się wczoraj o godzinie 9tej przed południem w r. k. katedrze nabożeństwo z odspiewaniem hymnu „Te Deum,“ na którym znajdował się Jego Excellencya Namiestnik, Jego Excell. komendant armii, wszyscy pp. Jenerałowie, wysokie Stany galicyjskie, wszyscy przełożeni władz cywilnych i wojskowych wraz z swymi podwładnymi urzędnikami, i liczne zgromadzenie mieszkańców z klas rozmaitych, błagając Wszechmocnego o pomyślność Monarchy ukochanego i szczęśliwe powodzenie całego Domu cesarskiego. Przed świątynią ustawiono w paradzie batalion żołnierzy z pułku pieszego W. księcia Meklenburg-Szweryńskiego, a po skończonem nabożeństwie defilowało wojsko przed całą Jeneralicją.

Włoskawienia. — Arcyksiążę Karol Ludwik w Salzburgu. — Nuneyusz apostolski w Oh-Jrzdau. Węgier. — Nowo wydane przepisy w wojsku. — Przepisy względem uniformów straży finansowej.)

Wiedeń, 2. października. Jego C. k. Apostolska Mość raczył najlaskawiej opuścić kary szczęściu męzkim, a trzem żeńskim więźniom w Lombardo-weneckich zakładach karnych.

— Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę Karol Ludwik przybył 30. z. m. wieczorem dla odwiedzenia Jej Mości Cesarzowy Karoliny Augusty z Ischl do Salzburga i wysiadł w c. k. rezydentcy zimowej.

Jej Cesarzew. Mość Arcyksiężna Marya Klementyna, księżniczka Salerno i Jej królewicz. Mość księżna Aumale odjechały 30go z. m. z Salzburga do Ischl.

— Jego Excellencya apostolski nuneyusz, arcybiskup de Luca przybył 24 z. m. w południe do Klausenbarga przyjmowany uroczyscie przy odgłosie dzwonów. Po południu zwiedzał Jego Excellencya katolickie kościoły miasta, a nazajutrz odjechał do Szamoszujvar.

— Na mocy najwyższego postanowienia Cesarza Jego Mości, zwińczone zostały cztery oddziały c. k. naczelnaj komendy armii, a sprawy ich przydzielono innym oddziałom.

C. k. oficerom pozwolono, w znak familijnej żaloby po-za obrębem służby nosić krepę na lewym ramieniu.

Na mocy dekretu c. k. naczelnaj komendy armii, mają nadal upowaznione do tego komendy wojskowe żołnierzom znajdującym się przy wojsku, urlopuikom lub należącym do rezerwy nadawać pozwolenie do małżeństwa drugiego rodzaju, jeżeli na to interes służby pozwala, nie żądając przyłączenia politycznego konsensu małżeńskiego, jeżeli kompetujący o małżeństwo jest rodem z Lombardo-weneckiego królestwa, z Węgier, Siedmiogrodu, Krocacyi, Sławonii, Wojewodyny, z Banatu, Galicyi, Krakowa, Bukowiny lub Dalmacyi, kompetentowi zaś o małżeństwo z innych krajów koronnych mają tylko wtedy wydawać, jeżeli załączy wydany przez polityczne władze konsens małżeński, albo wydane przez tę władzę urzędowe zaświadczenie, że do pozwolonego zawarcia małżeństwa dla swej osoby nie potrzebuje politycznego konsensu małżeńskiego. Nie należy więc już w żadnym razie nalegać na załączenie osobnego przyzwolenia gminy.

Do legitymacyi urlopuików lub żołnierzy należących do rezerwy, w obec cywilnych proboszczów przeznaczonych do dawania ślubu, dostateczne jest wykazanie się z wojskowej, przez kapelana wojskowego należycie klauzulowanej licencyi zenienia się. W przypadkach jednak, w których potrzebne jest przedłożenie politycznego konsensu małżeńskiego, rozkazano wyraźnie wspomnieć o zasłem załączeniu go z wymienieniem władzy, która go wydała, następnie wyrazić liczbę spraw i datę w texcie wojskowych licencyi zenienia, w innych przypadkach zaś należy przytoczyć, że przynależny żołnierz należy do jednego z tych krajów koronnych, w których nie istnieje prawne wymaganie politycznego konsensu małżeńskiego.

— Jego c. k. apostolska Mość raczył potwierdzić najlaskawiej najwyższą uchwałą dto. Laxenburg dnia 28. sierpnia b. r. przepisy względem uniformów c. k. finansowej straży z tym dodatkiem, że przeprowadzenie tych przepisów ma być uskutecznione w miarę nowego sprawienia uniformów, przyczem nie wolno zezwalać najmniejszego zwichnięcia z wydanych przepisów. Uniformu finansowej straży używać mają w miarę postanowień w tych przepisach zawartych nie tylko urzędnicy i podrzędni instalowani przy korpusie finansowej straży, dalej dyrektorowie urzędów i wyższych urzędów w nowo organizowanych pogranicznych powiatach ale oraz i referenci finansowej straży przy kierujących władzach finansowych w służbie. Przepisy z dnia 6. października 1856 roku względem obowiązku, pełnić służbę w uniformie, pozostają niezmiennie. Dziennik *Verordnungsblatt für den Dienstbereich des Oesterreichischen Finanzministeriums* ogłasza te przepisy w swym nr. 46.

Ameryka.

(Zaburzenie w Staten-Island uśmierzyło się. — Okręt zamówiony do Rosyi.)

Nowy York, 11. września. Dnia 9. września wieczorem nieustawały jeszcze zaburzenia na Staten-Island; wichrzyciele pokoju spalili „in effigie“ siedm osób, między temi jedną kobietę i właścicieli dziennika *Staats-Zeitung*; do 3000 osób było obecnych przy tej scenie. Znacznie wzmocniona policya nieprzeszkadzała im wcale. Dnia 10. września po południu wkroczyło 19 żołnierzy zamówić kwatery na 250 ludzi z 8 pułku, których wysłano dla utrzymania pokoju. Major Nowego Yorku p. Tiemann chciał udać się do Staten-Island na dniu 11. b. m. porobić przygotowania do odbudowania budynku kwarantany.

— Wojenna parowa fregata „Jenerał Admirał,“ którą p. Webb buduje dla Rosyi jest już prawie zupełnie gotową i zostanie spławioną zapewne na dniu 21. września t. j. w rocznicę urodzin Wielkiego księcia Konstantego. Ten okręt kosztuje blisko 1,250,000 dolarów, ma 6000 beczek wagi, 326 stóp długości, 55 stóp szeroko-

kości, 34 stóp głębokości, i ma być uzbrojony jako fregata o 72 działach największego kalibru.

Hiszpania.

(Przesilenie w gabinecie zapowiadają. — Gabinet hr. Luceny.)

Dziennik *Las Novedades* z 23. września zapowiada nowe przesilenie gabinetu ministeryalnego. Słychać, że Narvaez zająć ma miejsce O'Donnella.

— Znaczenie i wpływ marszałka hrabi Lucena pisze korespondent *Gaz Wied.* nie mógłby być już większe zaraz po wypadkach w Vicalvaro, niż w tej chwili, kiedy znów stanął u steru rządowego w Hiszpanii, i potąd tak się wydaje, że Królowa idzie całkiem za jego zdaniem i poradą. Do pocztu spraw krajowych, jakie sama nawet prasa hiszpańska uważała za kwestyę żywotną dla gabinetu nowego, należy przedewszystkiem sprawa co do dóbr kościelnych. Otoż wszyscy wyglądają teraz rozstrzygnięcia tej sprawy i ciekawi są, jak O'Donnell w tej mierze postąpi? Czy też pójdzie za zdaniem „umiarkowanych“, którzy spowodowali posłannictwo do Rzymu i chcą oczekiwać wypadku rozpoczętych w tym względzie negocyacji, a uchylenie amortyzacji uważają nie bez słuszności za groźny zamach na własność i za nadwężenie konkordatu, jaki Hiszpania zawarła roku 1851 z apostolską stolicą? Lub czy skłoni się do żądania progresistów i na poparcie dekretu wydanego roku 1855 przez takzwane konstytuujące Kortezy przystąpi do sprzedaży dóbr kościelnych? Lecz jakkolwiek w tej mierze postąpi, ściągnie on zawsze na siebie niechęć jednego ze stronnictw i zerwać musi z izbą przyszlą, gdzie oba stronnictwa są tak licznie zastąpione, że każde z nich zosobna może się przyczynić do upadku gabinetu nowego.

Anglia.

(Zaszczyty lordowi Elgin. — Świadectwo zdrowia okrętom do Rosji. — Rozruchy. — Radża Sarawaku w Anglii.)

Londyn, 29. września. Dziennik *Gazette* ogłasza mianowanie lorda Elgin kawalerem wielkiego krzyża orderu Bath.

— Dalej zawiera doniesienie nadesłane z Petersburga do ministeryum handlu. według którego rosyjski rząd zwraca uwagę wszystkim do rosyjskich południowych portów przybywających kapitanów okrętowych, na potrzebę zaopatrzyć się w dostateczne świadectwa zdrowia, gdyż w przeciwnym wypadku naraziliby się na największe nieprzyjemności.

— W Barnsley (na południu od Yorkshire) był 25. września wielki rozruch połączony zkrwawą bójką. Prawie od czterech miesięcy już próżnuje w tem mieście do 400 górników z kopalni węgla, którzy nie mogąc wymusić podwyższenia płacy, porzucili robotę i założyli obóz pod miastem, a miejsce ich w kopalni zajęli od kilku tygodni już robotnicy z sąsiednich hrabstw. Obóz ten stał się zbiorowiskiem rozmaitej hałastry z całego sąsiedztwa, i w sobotę wyruszył z niego liczny tłum szukając najpierw zaczepki z nowoprzyjętymi robotnikami, a gdy ci nie dali się wyzwać do bójki, zwrócił się na pomieszkania właścicieli kopalni, powybił wszystkie okna i bombardując kamieniami tak, że mieszkańcy musieli ratować się ucieczką, wyrządził bardzo wielką szkodę. Cały ten rozruch był widocznie ukartowany, a szczupła liczba policyantów nie mogła powstrzymać uapastników. Ale teraz wzmocniono już policyę i rozpoczęło się śledztwo sądowe.

— Sir James Brooke, Radża Sarawaku, miał wczoraj na uczcie wyprawionej dla niego u Majora i korporacji w Liwerpolu, bardzo żywą przemowę w której doradzał wynieść Sarawak do angielskiej koronnej posiadłości i kolonii. Zachęcony zyczliwością angielskich ministrów, dodał te słowa: „Angielski naród poznał od dawna znaczenie krajów na wyspach morza indyjskiego, a na odstąpienie wyspy Jawy i innych posiadłości uzalano się powszechnie. Chyba w tem była, i nie godzi się patrzeć na nią spokojnie. Nie pozwalacie opuszczać północno-zachodniego wybrzeża wyspy Borneo, by nie ubolewać potem nad jego utratą. Zachowajcie raczej posiadłość tę jako węzeł, który Australię i Indye łączy z naszymi wielkimi i wzrastającymi sprawami w Chinach. Dobrze będzie jeżeli dyplomaci i kupcy Anglii wspólnie naradzać się będą nad potrzebami narodu na przyszłość. Traktat z Chinami został zawarty, to mądre a przestarzałe państwo uległo potędze angielskiego ducha kupieckiego i europejskiej dyplomacji. Nie potrzeba głębokiej polityki aby przewidzieć, że naród, którego ziemie leżą w pobliżu wód chińskich a zasoby pomocne chowa w sąsiedztwie, przeważy nie tylko swym wpływem ale może osiągnąć polityczne panowanie w Chinach. Ale brak przezorności doprowadzić może do tego, że angielski handel ujrzy się ściśnionym, i że z większymi przeszkodami niżli kiedykolwiek mieć będzie do walczenia.“

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Podróż księcia Napoleona. — Nowe budowy nadmorskie. — Nowa broszura. — Fortyfikacje portów.)

Paryż, 29. września. Konferencya względem wymiany ratyfikacji konwencji nastąpi na przyszły tydzień; spodziewają się, że do tego czasu wróci także i baron Hübnler do Paryża.

— Dziennik *Glanceur* z St. Quentin pisze, że w upłyniony czwartek przybył do Soissons 20ty batalion strzelców, ten batalion jest w pochodzie do Rzymu i ma wzmocnić tamtejszą francuską załogę.

— Nowy wynalazek Cesarza, to jest gwintowe działa, zostanie zaprowadzony w całej wojennej flocie. W Buelle leżą już działa tego rodzaju.

— Zaślubiny księcia Małakowy nastąpią między 12 a 15 października w kaplicy St. Cloud.

— Korespondencya paryska do dziennika wiedeńskiego donosi między innymi, że względem naczelnej komendy wojsk w Paryżu podczas nieobecności Cesarza zaszło nieporozumienie między księciem Napoleonem i marszałkiem Magnan. Cesarz przysądził jednak komendę tę marszałkowi.

— Powziąć to już było można z doniesienia w Monitorze — pisze *Gaz. wied.*, że podróż księcia Napoleona do Warszawy, nie nastąpiła na zaproszenie Cesarza Alexandra, lecz jest oznaką uprzejmości Cesarza Ludwika Napoleona. Potwierdza to następnie i jeden z korespondentów paryskich do dziennika *N. Preuss. Ztg.*

Pays pisze:

Zdaje się, że oprócz prac podjętych w Cherbourgu i Brescie zamierza rząd i o innych jeszcze budowach, które równocześnie rozpoczęte być mają we wszystkich portach morza atlantyckiego. Ukończono już plany i kosztorysy, i wyznaczono potrzebne fundusze na wzniesienie silnych ostępów i murów warownych szczególnie w portach: Dünkirchen, Dieppe, Fécamp, w Kalecie i Boulogne.

— Jak słychać, wyjdzie w miesiącu październiku nowa polityczna broszura Amadeja Ceseny, o orientalnej i włoskiej kwestyi oraz o stanowisku Anglii w Azji, pod tytułem: „Krzyż i miecz, czyli tegoczesne przyczyny bliskiego upadku Anglii i przyszłego powiększenia Rosji.“

— Ojciec Ventura, bawiący od wielu lat w Paryżu udał się do Sycylii dla przywrócenia nadwątłego zdrowia.

— Wielkie, w portach Cherbourga i Brescie przedsięwzięte roboty niesą jedyne, które postanowił rząd, gdyż we wszystkich morskich portach nad Oceanem wznoszą nowe fortyfikacje. Sumy, które mają obrócić na ufortyfikowanie portu Havre wynoszą blisko 150 milionów z których 80 milionów przypada na ministeryum marynarki a 70 milionów na handel. Tę sumę pokryje miasto Havre sprzedażą ziemi. Na przyprowadzenie wojennego portu Dünkirchen do obronnego stanu wydać mają 17 milionów, na port Dieppe 7 milionów a na Fecamp 1,800.000 franków. Poźniej pracować będą z kolei nad ufortyfikowaniem Calais i Boulogne.

Belgia.

(Kongres literacki.)

Bruxela, 29go września. Na wczorajszym posiedzeniu kongresu dla zabezpieczenia literackiej i artystycznej własności znajdował się Król i książę Brabantu. Na drugim równie jak na trzecim posiedzeniu przedłożyli członkowie kongresu jakie są prawa własności w rozmaitych krajach. Potem obradowano nad kwestyą czy artystyczne prawo własności ma być nieograniczone. Wydział ustanowiony w tej sprawie radził, że ma trwać tylko pewny przeciąg czasu lat kilku, a na posiedzeniu samem, przyjęto ten wniosek znaczną większością głosów.

Holandya.

(Wręczenie adresu izby do Króla.)

Amsterdam, 28. września. Król przyjmował dziś komisję pierwszej izby i raczył odebrać z jej rąk adres odpowiedzi na mowę od tronu, poczem przemówił do deputowanych w następujących wyrazach: Szczera, z strony pierwszej izby dla mnie ponownie okazana zyczliwość, nadaje mi mocne przekonanie, że przy serdecznym przywiązaniu do mnie i do mego domu, nie przestanie, zgodnie z mym rządem, działać dla dobra drogiego mi holenderskiego narodu. Upraszam zatem wyrazić izbie za adres odpowiedzi moje podziękowanie.

Szwajcarya.

(Związek studencki i rocznica powstania jego.)

Od tygodnia unoszą się fryburskie dzienniki wszelkiej barwy nad obchodem rocznicy związku studenckiego w Szwajcaryi, który powstał w duchu konserwatystów roku 1841, i teraz po pierwszy raz w Fryburgu obchodził dzień zawiązku swego. Należą do niego uczniowie wszystkich wyższych zakładów w całej Szwajcaryi, ale tylko wyznania katolickiego, z niemi łączy się także akademicy po niektórych uniwersytetach niemieckich, dokąd szwajcarscy uczniowie zwykli uczęszczać. Związek przykwita bo popierać usiłuje wszystko co jest uczciwym i szlachetnym, a stawia tamę wszystkim co zgorzzeniem i występkiem być może. Przystępując przyrzeka członek odwozić młodzież od zapędów radykalizmu, a bezbożnej propagandzie stawia gdzie można tamę, zaś w kole związku swego pielęgnować ducha wiary, pobożności i narodowej dążności. Zawiązany w tej myśli, a w duchu przeciwnym dawniejszego związku „Helweccya“, miał w początkach wiele przykrości do zwalczania. Pokonał je szczęśliwie w ciągu siedemnasto-letniego istnienia swego, i wydał owoce, bo z niego wyszło już wielu bardzo szanownych urzędników, którzy nabyte cnoty i usposobienia w gronie koleżeńskim, przenieśli w zawód obywatelski, i te same publiczne popierają dążności, jakich się trzymali w związku studenckim, a do którego i teraz piszą się członkami honorowymi. Związek ten dzieli się na sekcye, co roku zgromadza się podczas jesiennych ferii w kantonach Szwajcaryi katolickich, a w roku bieżącym wystąpił po raz pierwszy w Fryburgu, co nie małe sprawiło wrażenie. Udział w festynach brała nie tylko sama publiczność, ale władze publiczne i urzędnicy wyżsi przykładali się do podniesienia uroczystości.

Włochy.

(Ustąpienie Villafranki za wiedzą Anglii i Francji.)

Journal des Debats zgadza się ze zdaniem dzienników *Times* i *Morning Herald* w sprawie portu Villafranca i upewnia, że rząd sardyński skłaniając się do tego ustępstwa zapewnił się wprzód o tem, że ani rząd francuski ani angielski nie może znaleźć żadnego powodu do sprzeciwiania się temu postępkowi.

Niemce.

(Karty legitymacyjne. — Intendantury pruskie na wzór do Anglii. — Kongres narodowo-ekonomiczny.)

Na zasadzie ponownej między nadbrzeżnymi państwami Elby umowy, która w Prusiech wchodzi już w wykonanie na dniu 1go przyszłego miesiąca, będą zaprowadzone w roku 1854 książki służbowe dla żeglarzy na Elbie, uważane za legitymację także do podróży po łądzie. — Angielski rząd zamysła zaprowadzić podobne urządzenia, jakie istnieją w Prusiech względem zaopatrywania wojska i jurydyceki w armii angielskiej, a mianowicie także intendantury armii. Dwaj angielscy oficerowie sztabowi, generał-lejtnant Knolly's i pułkownik Douglas pobierali z tego powodu podczas tutejszych popisów wojskowych informację względem urządzeń tutejszej administracji wojskowej.

Gota, 22. września. Dnia dzisiejszego odbyło się trzecie posiedzenie narodowo-ekonomicznego kongresu, a profesor Biedermann zagał je w imieniu swego stronnictwa następującą propozycją: Kongres raczy polecić odnoszącej się deputacji, by rozpoznała sposoby i środki, jakby najkorzystniej można pracować nad wykształceniem stanu rękodzielniczego i robotników tak w technicznym jak i moralnym względzie, i by o tem przedłożyła najbliższemu kongresowi sprawozdanie. Zgromadzenie przeszło następnie do porządku dziennego, a w szczególności do wniosków, jakie sekcyja zajmująca się rozpoznaniem sprawy względem stowarzyszeń przedłożyła zgromadzeniu. Osnowa ich taka:

„Sekcyja proponuje kongresowi, by oświadczył publicznie: I) że uznaje zasadę, jako urządzeniem i organizacją sprawy względem stowarzyszeń państwo zająć się nie może, lecz musi to być wynikiem dobrowolnej czynności i usiłowań klas rękodzielnich i wyrobniczych; II) że według doświadczeń własnych i przykładów zebranych w Niemczech, Anglii i Francji zaleca utworzenie: a) stowarzyszenia zaliczek i kas do wspierania pożyczką, b) stowarzyszeń szczególnych rzemiosł dla wzajemnego i wspólnego dostarczenia materiałów surowych, c) stowarzyszeń dla dostarczenia potrzebnych zapasów żywności i ulżenia tym sposobem niezamożnym rękodzielnikom i ubogim robotnikom, d) że według dotychczasowego doświadczenia i przykładu stowarzyszeń zaliczek i wspólnego pobierania materiału surowego na wypłatę okazała się wielką pożytecznością zasady bezwarunkowego i wspólnego zobowiązania się wszystkich bez wyjątku członków do spłacenia wszelkich na rzecz stowarzyszenia wypożyczonych kapitałów, lub na wsparcie szczególnych członków obróconych wkładek grosza przez innych oszczędzonego; III) że zresztą zaleceniem wyłącznego jakiego sposobu związania stowarzyszeń nie kładzie się tamy dalszemu ich rozwojowi, i że kongres zastrzega sobie prawo do dalszych w tej mierze obrad pożytecznych i do uchwalenia obowiązującej ustawy. W końcu proponuje sekcyja: IV) by kongres polecił deputacji rzeczowej zająć się przysposobieniem dat statystycznych co do zebranych w całej Niemczech doświadczeń w sprawie tych stowarzyszeń, i tym sposobem całą rzecz ułatwić.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Szczegóły pobytu Cesarza w Warszawie i z podróży jego. — Ułaskawienie.)

Warszawa, 30. września. Dnia wczorajszego — donosi *Gazeta warszawska* — jeździł Cesarz z księciem Napoleonem, księciem Sasko-Wejmarskim, całą swą rodziną i oficerami wojsk zagranicznych, goszczącymi w Warszawie konno na pola Mokotowskie, gdzie odbyła się musztra artylerji. Po musztrze był z dostojnymi gośćmi na śniadaniu u hr. Augusta Potockiego w Natolinie, ztamtąd udał się do Wilanowa, a wieczorem powrócił do Warszawy.

— Z podróży cesarskiej donoszą z **Wilna**:

Uplynione dni 6, 7 i 8. września, pozostałą pamiętne na zawsze w dziejach miasta Wilna i w sercach mieszkańców Litwy, pamiętne odwiedzinami Najmiłosiwszego Monarchy; pamiętne uczuciami wiernopoddańskiej czci i miłości, z jaką Go kraj cały tu w Wilnie przez swych przedstawicieli wszelkich stanów przyjmował, i nakoniec, pamiętne na wieki jednym ogólnym uczuciem wdzięczności i uniesienia, jakim ojcowska łaskawość Najjaśniejszego Gościa wszystkie serca i dusze przenikła.

Najjaśniejszy Cesarz Jego Mość przybył tu z Mińska w sobotę, dnia 6go o godz. 12tej rano, zabawić raczył przez cały dzień następujący, a dnia wczorajszego o południu wyjechał w dalszą podróż traktem do Kowna. O szczegółach pobytu N. Pana w mieście naszym spodziewamy się doniesić wkrótce naszym czytelnikom.

— *Gazeta senacka* ogłasza szczególny akt amnestji. Chorąży marynarki, imieniem Jurussow, skazany do robót przymusowych w kopalniach syberskich, otrzymał tak zupełne ulaskawienie, że nie tylko wrócono mu szlachectwo, ale dozwolono oraz wstąpić napowrót do służby z dawną rangą. Tę łaskę cesarską zawdzięcza Jurussow wstawieniu się jeneralnego gubernatora wschodniej Syberyi.

Równocześnie ogłasza ta gazeta także kilka wyroków, między innymi na pewnego kapitana sztabu, który za przemieszczenie zdegradowany został na szeregowca.

— Dyrekcyja wileńskiego okręgu naukowego dozwoliła wykladać język polski w żeńskich zakładach naukowych tego okręgu.

A z y a.

(Telegram indyjski.)

Ministryum spraw zagranicznych otrzymało następujący telegram:

Alexandrya, 23go września. Paropływ „Bengal“ zawinął wczoraj do Suez, i przywiózł pocztę z Kalkuty. Parostatkowi „Nubia“ wydarzył się przypadek, przezco opóźniła się poczta. Wiadomości są: z Bombaju 7. września; z Aden 17. września. Powstańcy Gwalioru cofnęli się po klęsce, jaką zadał im generał Roberts 19go sierpnia, w kierunku Chumbulu. Stracili do 700 w poległych; nasza strata była nieznaczna. Warownia Pourcee poddała się 24go sierpnia generałowi Napier po 30godzinnem bombardowaniu. Zbrojna siła generała Grant stała jeszcze w okolicy Sultanpuru, ale poruszeniem jej przeszkadzała ślota. Oddział policyantów w liczbie 550 ludzi odniósł niedawno świetne zwycięstwo nad powstańcami, którzy mieli do 4000 ludzi. Z bengalskich pułków Sepojów uzbrojono znowu trzy. Pendzab spokojny, jak również prezydentwa Bombaj i Madras.

Afryka.

(Król Audy du Indji. — Poselstwo Króla Teodora. — Bieżące wypadki w Egipcie.)

Alexandrya, 12. września. Młody Król Audhy odplłynął dnia 11. z Suez z całą swą rodziną do Kalkuty. Ponieważ za upoważnieniem angielskiego rządu przedsięwziął podróż do Indji, tedy daje to powód do rozmaitych wieści. — Posłowie Króla Teodora powrócili do Abysynii, po pożegnawczej audyencyi u wicekróla w zamku Maix koto Alexandryi. Na początku przyszłej wiosny wyprawi Król Teodor misję do Francji i Anglii. — Wicekról zajmuje się reorganizacją swego ministryum spraw zagranicznych. Szeryfa Baszę ma zastąpić zasłużony Artym Bej. Trzy inne ministrya są już zmienione. Mahmud Basza został prezydentem rady państwa, Zelikar Basza ministrem spraw wewnętrznych, a Regacib Basza ministrem finansów. — Zajmują się jeszcze ciągle przedsięwziętami niedawno na rozkaz wicekróla aresztacyami. Abdallah Baszę zamknięto za bardzo ciężkie przewinienie w fortecy Abukir; inne o zdradę stanu oskarżone osoby, między temi trzech Baszów i jednego beja, wysłano aż do dalszych rozkazów do górnego Egiptu. Oprócz tych obwinionych przyaresztowano także wiele innych osób ze podżeganie do mordowania chrześcian. Dwaj najbardziej skompromitowani są szeikowie, naczelnicy meczetów Ibrahima Baszy i Bul-Abbasa. — Ostatnia sekcyja kolei żelaznej będzie otworzona na dniu 15. października, poczem drogę na Egipt można będzie odbywać w 12, a najdlużej w 15 godzinach. — Dnia 12. spodziewają się ostatnich oddziałów żądanych przez generała Campbell posiłków. Dnia 9. przybył do Suez konwoj rannych i rekonwalescentów z Kalkuty, którzy do Anglii odplyną. — Francuski jeneralny konsul, pan Sabatier odplynie w połowie października do Dzeddah.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 30. września. Książę Małachowy przybył wczoraj z Dowru do Kaletu i puścił się zaraz w dalszą podróż do Paryża.

Londyn, 30. września. Dochody państwa w upłynionym kwartale zmniejszyły się dla zredukowania podatku od dochodów i uszczuplenia akcyzy o 1½ miliona ft. szt. w porównaniu z rokiem przeszłym, Roczny niedobór wyniesie do 6 milionów.

Nissa, 29. września. Wczoraj po południu napadło czterech nieznanym adwokata Garribaldi i zranili go tak niebezpiecznie, że we dwie godzin umarł. Lud pojmał trzech złoczyńców, czwarty ukrywa się. Niewiadomo jeszcze, jaki był powód tej zbrodni.

Florencya, 30. września. Dnia 29. b. m. ukończono telegraf między Arezzo i Perugią i połączono tym sposobem Toskanię z państwem Papieżkiem. Komunikacyja ta zostanie rozszerzona wkrótce nowym telegrafem między Pistoją i Bononią. Jak słyhać zamierza również rząd wielkoksiążęcy jak i papieski zniżyć znacznie taryfę, poczem podniesie dopiero znacznie obrót telegraficzny. Według depeszy z Liwurny zetknęły się dwa okręta francuskiego towarzystwa „Messageries imperiales“ podczas nocnej żeglugi między Liwurną i Civitavecchią. Jeden z nich zatonał, załogę i podróżnych uratowano a ładunek i tajstra pocztowa zaginęły. Drugi wyszedł z matłem uszkodzeniem i przywiózł wiadomość o tem nieszczęściu do Liwurny.

Rzym, 25. września, Konsystoryum zapowiedziane na wczoraj, odłożono na dzień 27. września, ma nastąpić prekonizacyja 22 arcybiskupów i biskupów, między tymi biskupa w Adryi. Nowy nuncyusz przeznaczony do Portugalii odjechał dziś na miejsce przeznaczenia.

Neapol, 23. września. Poseł Stanów zjednoczonych Ameryki północnej p. Dale Owen, doręczył Królowi swoje pisma odwołujące, a nowy poseł p. Chaadler swoje listy wierzytelne.

